

8/ *Podkoní zamílovaného jezdece*

Echepólos Melésippovi

„To je elegance v jízdě, ten člověk to umí! Jak obratný jezdec se z něho stal! Krásou vyniká nad ostatní, rychlostí je překoná. Toho Erós nepřemohl, jak se zdá, ovšem on sám je vytouženým Adónidem pro hetéry.“

Ten výtečný jezdec slyšel má slova a s výtítkou mi řekl:

„To není nic pro Dionýsa! Z toho, co jsi tady napovídal, se na mne vůbec nic nehodí. V jezdeckém umění se nejlíp vyzná láska. To ona žene mne a mým prostřednictvím mého koně k nejvyšší rychlosti, v běhu ho mocně pobízí a stále ostřeji ho popohání. Jen přidej, ty můj štolbo, zpívej si při tom a milostnými písničkami pomáhej zmírňovat mou touhu.“

A tak jsem mu zazpíval tuto improvizovanou píseň inspirovanou jím samým:

„Můj pane, podle toho, co jsem viděl, jsem tě považoval za jezdece, jež žádná stěla nezasáhne. Jestliže však ty při své mimořádné kráse musíš trpět láskou, pak se na tobě, při Afrodítě, Erótové dopouštějí bezpráví. Neber si to však moc k srdci, vždyť oni dokázali poranit i vlastní matku.“

9/ *O lastivě ženě, které ani přítomnost manžela a služebnictva nezabránila, aby se pomazíla s milencem*

Stésichoros Eratosthenovi

Jedna paní šla přes náměstí s manželem po boku a ze všech stran obklopena služebnictvem. Jakmile spatřila, že přichází její milenec, dostala při pohledu na něho okamžitě mazaný nápad, jak by se mohla ve vsí slušnosti svého miláčka dotknout, případně slyšet dokonce jeho

hlas. Předstírala tedy, že uklouzla a upadla na koleno. Milenec, jako by byl s ženou domluven, vzal plán ihned za svůj, vztáhl paži a ženu zvedl, vzal ji za pravou ruku a spletl své prsty s jejími; myslím, že láska způsobila, že se jim oběma ruce trochu trásly. Milenec jí něco potichu řekl, jako by ji utěšoval v její předstírané neohodě, a vzdálil se. Žena se tvářila, jako by ji něco bořelo, zvedla nenápadně ruku k ústům a líbala prsty, za které ji milý držel, pak je pohybem plným lásky položila na oči, aby si setřela neexistující slzu z víček, která si marně mnila.

10/ *Dopis s milostným příběhem Akontia a Kýdippy*

Eratokleia Dionýsiadě

Akontios si vzal za ženu Kýdippu, krásný mladík krásnou dívku, neboť má pravdu staré pořekadlo, že podle vůle boží rovný rovného si hledá. Afrodité ozdobila Kýdippu štědře vším tím, co jí samé dávalo půvab, jen pás si nechala pro sebe. Ten bohyně dříve nesvěřila, aby se aspoň něčím od ní lišila. V dívčím věku tančily tři Charitky, o nichž zpívá Hésiodos, ale desetkrát deset. Ozdobou jinocha zas byly oči, v nichž se snoubila záře krásy s vážností bezúhonného života, a přirozená živá červeň, která barvila jeho tváře. Ti, kteří rádi hledí na krásu, se za ním ohlíželi, když šel do školy, až do sebe vráželi, a bylo možno vidět, jak se kvůli němu plní náměstí a v ulicích není hnutí. Mnohé si láska k němu tak osedlala, že vstupovali do šlépějí jeho nohou.

Ten se tedy zamíloval do Kýdippy. Bylo to také do cela v pořádku, že krásný chlapec, jehož líbezný zjev zasáhl do srdce tolik jiných, byl konečně sám zraněn aspoň jedním Erótoovým šípem a poznal na vlastní kůži, co museli vytrpět ti, kteří byli zraněni jeho vinou. Erós

proto nenatáhl těivu jen mírně (v takovém případě může být jeho střelba dokonce i příjemná), ale napnul luk, co měl sly, a vypustil střelu s největší prudkostí. Žádný div, Akontie, ty můj krasavečku, že jsi po takové ráně před sebou viděl jen dvě možnosti, buď se stát jejím manželem, nebo zemřít.

Avšak ten, který tě zranil, dokáže si pokaždé vymyslet něco, na co by nikdo jiný nepřišel, a tak i tobě poradil, co tu ještě nebylo; i on jednal nejspíš pod vlivem tvé krásy.

Jakmile jsi spatřil dívku sedět u Artemidina chrámu, utřhl jsi v Afroditéně zahradě kydónské jablko, napsal jsi na jeho slupku záladnou větu a nepozorovaně jsi je hodil tak, že se dokutálelo k nohám její služby. Ta je zvedla, překvapena jeho velikostí i vybarvením, a uvažovala, která z dívek je asi z nepozornosti ztratila ze záhybu šatu.

„Jsi snad posvátné jablko? Copak je napsáno na tvé slupce? Jaké poseství přinášíš? Vezmi si to jablko, paní, takové jsi ještě nikdy neviděla. Jak je velké a jak krásně vybarvené, vždyť je červené jako růže! A ta božská vůně! Už z dálky to je úplná rozkoš pro čich! Řekni mi, má nejdražší, co je na něm napsáno?“

Dívka vzala jablko do ruky, přeběhla zrakem nápis a četla:

„Přisahám při Artemidě, že si vezmu Akontia za muže.“

Ještě tu přísahu ani nedořekla (vždyť to opravdu byla přísaha, i když nedobrovolná a nastražená), a plna hanby odhodila jablko s podvrženými slovy lásky — z posledního slova přečetla jen polovinu, protože při zmínce o spojení s mužem se slušná dívka začervenala, i když o tom mluví někdo jiný. Její obličej tak zrudl, jako by měla na tvářích pod pokožkou záhon růží — barvou se vůbec nelišil od jejích rtů.

Dívka přísahu vyslovila, Artemis ji slyšela, a třebaže je tato bohyně panna, pomohla ti, Akontie, k snatku.

Zatím ten nešťastník... ale je stejně těžké vystihnout slovy vlnobítí na rozbouřeném moři jako příboj vášně, když vřeholí. Pro toho chlapce měla noc jen slzy, ani chvilku spánku, neboť se styděl plakat ve dne, a proto si nechával pláč na noc. Bál se ukázat před otcem, protože byl na všech údech vyhublý, v tváři pobledlý, jak ho trýzeň lásky sklíčovala, a zrak měl ztrhaný zoufalstvím. Vyhýbal se mu tedy a využíval kdejakou záminku, aby mohl odejít na venkov. Jeho přátelé, kteří si potrpěli na duchaplnosti, mu začali říkat Láertés, neboť si mysleli, že se dal na zemědělství.

Akontiovi však vůbec nezáleželo na révě a na jejím okopávání, on nedělal nic jiného, než že si sedl někde pod dub nebo pod jilm a vedl takovéhle řeči:

„Kéž byste měly, stromy, rozum a hlas, abyste mohly volat: Kýdippé je krásná! Takhle vám musím aspoň vyřezat do kůry tolik písmen, kolik jich má krásná Kýdippé ve svém jméně. Kéž bych mohl brzy říci, Kýdippé, že tvá věrnost přísaze je stejně velká jako tvá krása, kéž by Artemis nemusela na tebe vysílat svou trestající a smrtící střelu! Kéž zůstane její toulec stále zakryt víkem! Já nešťastný! Proč jsem tě přivedl do situace, v níž ti něco takového hrozí? Tyrdí se přece, že bohyně hrozně stíhá všechny provinilé a obzvlášť tvrdě trestá křivopřisečnický.

Kéž bys tedy dodržela přísahu, jak jsem si to právě přál, kéž bys to dokázala! A kdyby se mělo stát něco, co ani nechci vyslovit, budíž ti, dívko, Artemis milostivá, neboť trest si zaslouží ten, kdo dal podnět ke křivé přísaze, ne ty. Budu vědět aspoň to, že ti ten nápis nezůstal lhostejný, a osvobodím-li svou duši od blesku, jímž jsi mě sežehla, nebudu šetřit svou krev, tak jako nešetříme vodou a lhostejně ji rozléváme.

Milé stromy, hnízdíště líbezně zpívajících ptáků, ctitelovnice nebo jiný strom do druhého? Zamiloval se někdy cypríš do bo- to byste neztrácely jen listí, vášeň by nezbavovala vaše větve jen této nádherné křtice, ale její plamen by pronikl až do pateru a ke kořenům.“

Takové řeči vedl ten chlapec, zničený na těle i na duchu.

Pro Kýdippu byl chystán snátek s jiným. Před její ložnicí už zpívaly dívky svatební píseň — byly to vybrané zpěvačky s medovými hlasy, abychom použili jeden z nejhezčích Sapfíových obrátů. Nevěsta však náhle onemocněla a rodiče už viděli místo svatebního průvodu pohřeb. Pak se dívka stejně nečekaně uzdravila a svatební komnata se zdobila podruhé. A jako by se osud proti ní spíkl, onemocněla podruhé a totéž se stalo i potřetí. Otec už nečekal na čtvrté onemocnění, ale poslal do Delf zeptat se Pýthijského, který z bohů stojí v cestě dívčinu snátku. Apollón poučil otce naprosto přesně, jak to všechno bylo, řekl mu o mladíkovi, o jablku, o přísaze i o Artemidině hněvu a radil mu, aby dcera splnila co nejrychleji svou přísahu. Vzkázal mu také:

„Ostatně spojíš-li Kýdippu s Akontiem, nebudeš mít olovo se stříbrem; ten snátek bude z obou stran čisté zlato.“

Taková byla rada věštčího boha a jeho výrok se uskutečnil spolu s Kýdippinou přísahou při svatebním obřadu. Tenkrát teprve dívčiny družky dozpívaly svatební píseň až do konce, tenkrát už nebyla odložena ani přerušena nemocí. A když některá zanotovala falešně, dirigentka se na ni podívala a zas ji přivedla ke správné intonaci, stačilo, aby jí dala pokynem ruky vhodné znamení. A ještě jeden člověk přítomným působil, ten doprovázel zpěv tleskáním do taktu. Mírně ohnutými prsty právě

ruky plácal do miskovitě prohnuté levice, aby vzniklý zvuk lahodil sluchu, jako by to byl hlas cimbalů.

Akontiovi se však zdálo, že se všechno příliš táhne, byl přesvědčen, že nikdy neprožil delší den a kratší noc než tenkrát. Tu noc by byl nevyměnil za Midovo zlato a všechno bohatství Tantalovo nemoblo v jeho očích vyvážit jeho mladou ženu. V tom se mnou budou souhlasit všichni, pokud mají nějaké zkušenosti v lásce. Samozřejmě když někdo nemá ani tušení, co to je láska, pak není žádný div, že se na to dívá jinak.

Na začátku svatební noci musel Akontios svěst s dívkou krátkou milostnou bitvu, pak už mohl užívat rozkoše v míru.

V celém domě planuly pochodně, v nichž bylo obsaženo i kadídlo, takže nešlo jen o osvětlování, ale i o vykuřování domu, pochodně byly zdrojem záře i libé vůně.

Dívky měly kdysi velký náskok proti ženám, dokud k nim ještě patřila Kýdippé, protože si mohly činit nárok na vrchol krásy, avšak teď, když byla jako mladá manželka řazena mezi vdané ženy, jsou na tom dívky hůř. Tak příroda v obou případech postavila její krásu na první místo.

K tomu zlatému chlápce se těsně přimkla jako rostlina na zvaná chrýsopolis. Oba se svými jasnými zraky dívali jen na sebe, oči jim zářily jako hvězdy, které svítí jen jedna pro druhou, a rozkoš, kterou jeden obdarovával druhého, jim působila stále větší potěšení.

11/ *Pan se vyptává stařky, zda považuje jejího milence za krásného*

Filostatos Euağorovi

Ptala se jedna paní své služky:

„Při Charitkách tě prosím, řekni mi, co si myslíš o tom mladém muži, kterého mám ráda? Mně připadá